

Dosarul nr. 2ra-301/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Buiucani (jud. M. Murguleț)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Guzun, V. Buhnaci, L. Pruteanu)

ÎNCHEIERE

26 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Mariana Pitic
Nicolae Craiu

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de
Ministerul Justiției al Republicii Moldova

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Valentinei Buzdugan,
reprezentată de avocatul Valentin Găină împotriva Ministerului Justiției al
Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecare în
termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare

împotriva deciziei din 5 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care
a fost respins apelul declarat de Valentina Buzdugan și apelul declarat de
Ministerul Justiției al Republicii Moldova și menținută hotărârea din 10 decembrie
2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani, prin care acțiunea a fost admisă
parțial

constată:

La 8 septembrie 2018, Valentina Buzdugan, reprezentată de avocatul
Valentin Găină a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului
Justiției al RM cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecare în termen
rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare.

În motivarea acțiunii a invocat că în temeiul contractului individual de
muncă nr. 7 din 1 februarie 2008 încheiat cu Direcția sănătății a Consiliul
municipal Chișinău, a fost numită în funcția de director al IMSP Centrul de
Sănătate Băcioi.

A comunicat că prin decizia Consiliului comunei Băcioi nr. 8/2 din
15 noiembrie 2013 și ordinele Direcției sănătății a Consiliului mun. Chișinău
nr. 124p din 29 noiembrie 2013, nr. 132p din 13 decembrie 2013 și nr. 6p din
6 februarie 2014, a fost concediată din funcția deținută, fiind desfăcut contractul
individual de muncă nr. 7 din 1 februarie 2008.

Ca urmare, prin hotărârea din 4 iunie 2014 a Judecătoriei Grigoriopol, au fost recunoscute ilegale și anulate decizia Consiliului comunei Băcioi nr. 8/2 din 15 noiembrie 2013 și ordinele Direcției sănătății a Consiliului mun. Chișinău nr. 124p din 29 noiembrie 2013, nr. 132p din 13 decembrie 2013 și nr. 6p din 6 februarie 2014 privind concedierea ei și desfacerea contractului individual de muncă nr. 7 din 1 februarie 2008 și restabilită în funcția de director al IMSP CS Băcioi, fiind astfel constată ilegalitatea eliberării din funcția deținută și privarea ilegală din vina Consiliului comunei Băcioi și conducerii Direcției sănătății de a munci și a primi în termen salariul cuvenit.

Hotărârea nominalizată a fost menținută prin decizia din 15 octombrie 2014 a Curții de Apel Chișinău și încheierea din 10 iunie 2015 a Curții Supreme de Justiție.

În temeiul documentului executoriu nr. 3-1200/14 din 4 iunie 2014 emis de Judecătoria Grigoriopol privind restabilirea în funcția de director al Centrului de sănătate Băcioi, executorul judecătoresc Corneliu Vînaga la 6 iunie 2014 a emis încheierea de intentare a procedurii de executare nr. 078-314/2014, pe care a expediat-o spre executare Direcției sănătății a Consiliului municipal Chișinău, Primăriei și Consiliului comunei Băcioi.

Ulterior, în legătură cu faptul că hotărârea judecătorească nu a fost executată, executorul judecătoresc a solicitat în repetate rânduri executarea documentului executoriu nr. 3-1200/14 din 4 iunie 2014 emis de Judecătoria Grigoriopol, însă de fiecare dată a fost constată neexecutarea și eschivarea de la executarea acestuia atât de către Consiliul com. Băcioi și Primăria com. Băcioi, cât și de către Direcția sănătății a Consiliului municipal Chișinău.

Cu referire la prevederile Legii privind organizarea judecătorească, Legii privind executorii judecătorești și Codului de executare, a evidențiat că cerințele legale ale executorului judecătoresc au fost neglijate de către Consiliul com. Băcioi, Primăria com. Băcioi și Direcția sănătății a Consiliului municipal Chișinău.

A învederat că abia peste un an și cinci luni, la 31 octombrie 2015 a fost convocată ședința Consiliului com. Băcioi la care a fost inclusă în ordinea de zi chestiunea privind executarea documentului executoriu nr. 3-1200/14 din 4 iunie 2014.

Astfel, Comisiile de resort din Primăria com. Băcioi au întocmit proiectul de decizie prin care a fost propus: abrogarea deciziei Consiliului com. Băcioi nr. 8/2 din 15 noiembrie 2013 cu privire la eliberarea ei din funcția de Director al IMSP CS Băcioi, restabilirea ei în funcția de director al Centrului de Sănătate Băcioi, abrogarea deciziei nr. 2/2 din 21 februarie 2014 cu privire la numirea în funcția de director al IMSP CS Băcioi a Adrianei Mihalache.

La examinarea chestiunii în cauză, Primarul com. Băcioi, Vitalie Șalaru a propus să fie exclus punctul 3 din proiectul de decizie, iar punctul 2 să fie completat cu înscrisul „începând cu 23 noiembrie 2015”.

Executorul judecătoresc, fiind prezent la ședință, a comunicat consilierilor că hotărârea nr. 3-1200/14 din 4 iunie 2014 a Judecătoriei Grigoriopol urmează a fi

executată din momentul în care a fost emisă și nu începând cu data de 23 noiembrie 2015, iar faptul excluderii punctului 3 din proiectul deciziei va avea drept consecință imposibilitatea exercitării reale a atribuțiilor de serviciu de către ea, din considerentul că actualul director al CS Băcioi, Adriana Mihalachi nu este eliberată din funcție și se va crea o situație când vor fi doi directori, iar statutul Centrului de Sănătate nu prevede asemenea caz.

De asemenea, consilierilor le-a fost adus la cunoștință că prin asemenea acțiuni se prejudiciază bugetul de stat și cel local, deoarece vor fi achitate ilegal salariile la doi directori.

Necătând la aceste argumente, în final cu votul a 12 consilieri a fost aprobat proiectul de decizie cu modificările propuse de către Primarul com. Băcioi.

Prin urmare, pe motiv că de către Consiliul com. Băcioi nu a fost abrogată decizia nr. 2/2 din 21 februarie 2014 cu privire la numirea în funcția de director a IMSP CS Băcioi a Adrianei Mihalache, cât și din considerentul că în una și aceeași funcție nu pot activa concomitent două persoane, a susținut că nu a fost restabilită real în funcția anterior deținută din data emiterii hotărârii instanței de judecată, devenită irevocabilă, nu a fost dispusă stabilirea și achitarea salariului de funcție, deci decizia în cauză nu a produs efecte și consecințe juridice.

A relatat că decizia din 31 octombrie 2015 i-a fost adusă la cunoștință abia la 27 noiembrie 2015, în urma depunerii la data de 17 noiembrie 2015 a unei cereri în acest sens.

Luând cunoștință cu decizia nominalizată, a întreprins mai multe acțiuni legale prin care a încercat să-și exercite atribuțiile funcționale de director al IMSP CS Băcioi, dar pe motiv că funcția era ocupată de Adriana Mihalache, la 30 noiembrie 2015, a adresat o petiție Consiliului și Primarului com. Băcioi, la care însă nu a primit niciun răspuns, nefiind întreprinse măsuri reale privind restabilirea ei în funcția deținută de director al IMSP CS Băcioi, stabilirea salariului pe viitor și achitarea salariului convenit, începând cu data de 4 iunie 2014.

A comunicat că la 28 ianuarie 2016, s-a adresat în instanța de contencios administrativ cu o cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului comunei Băcioi și Direcției sănătății a Consiliului municipal Chișinău, prin care a solicitat:

- anularea pct. 2 din decizia Consiliului comunei Băcioi nr. 4/16 din 31 octombrie 2015 în partea ce ține de restabilirea în funcția de director al Centrului de Sănătate Băcioi, începând cu 23 noiembrie 2015, ca nefondat și ilegal, deoarece nu a fost restabilită real în funcție și deci, nu a produs efecte și consecințe juridice, iar restabilirea conform hotărârilor judecătorești irevocabile urma a fi despusă începând cu 4 iunie 2014;
- anularea deciziei Consiliului com. Băcioi nr. 2/2 din 21 februarie 2014 privitor la numirea în funcție de director al IMSP CS Băcioi a Adrianei Mihalache, motivul fiind adoptarea hotărârilor judecătorești irevocabile privitor la restabilirea în funcție, decizie care urma a fi abrogată de către Consiliul com. Băcioi la 31 octombrie 2015, însă la propunerea primarului V. Șalaru a fost exclusă din ordinea de zi;

- obligarea Consiliului com. Băcioi de a emite o altă decizie prin care să o restabilească real în funcția anterior deținută, începând cu 4 iunie 2014;
- încasarea în mod solidar de la Consiliul com. Băcioi și Direcția sănătății a Consiliului mun. Chișinău în beneficiul ei a prejudiciului material în suma salariului și indemnizațiilor stabilite pentru perioada neexecutării hotărârilor judecătorești irevocabile cu privire la restabilirea în funcția anterior deținută de director al IMSP CS Băcioi și absenței forțate de la muncă, începând cu 4 iunie 2014 până la adoptarea hotărârii instanței de judecată, cât și a cheltuielilor de judecată suportate;
- încasarea în mod solidar de la Consiliul com. Băcioi și Direcția sănătății a Consiliului mun. Chișinău a prejudiciului moral în sumă de 20 000 de lei pentru suferințele fizice și psihice cauzate, motivul fiind neîndeplinirea hotărârilor judecătorești irevocabile privind restabilirea reală în funcția de director al IMSP CS Băcioi pe parcursul a peste 1.5 ani.

Ulterior ședinței de judecată din 12 februarie 2016, la care de către instanța de judecată, atât reprezentanților Consiliului com. Băcioi și consilierilor locali, atrași în proces de către instanța de judecată, cât și Primarului com. Băcioi, le-a fost solicitată soluționarea amiabilă a litigiului până la ședința următoare din 29 februarie 2016, Consiliul com. Băcioi a adoptat decizia nr. 2/1 prin care a anulat decizia nr. 2/2 din 21 februarie 2014 privind numirea Adrianei Mihalache în funcția de director al CS Băcioi.

A precizat că și această decizie nu a produs efecte și consecințe juridice pentru ea din momentul adoptării, deoarece și în continuare Adriana Mihalache a exercitat de fapt atribuțiile de director al IMSP CS Băcioi, nefiind întreprinse măsuri reale privind abrogarea sau modificarea deciziei nr. 4/16 din 31 octombrie 2015 și contrar prevederilor art. 16 din Legea privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, de către Consiliul și Primăria com. Băcioi nu a fost solicitată Camerei înregistrării de Stat modificarea datelor din Registrul de stat prin substituirea administratorului Adriana Mihalache și înregistrarea ei în funcție de director al IMSP CS Băcioi.

Abia prin decizia Consiliului com. Băcioi nr. 3/4 din 26 aprilie 2016 a fost modificată decizia Consiliului com. Băcioi nr. 4/16 din 31 octombrie 2015, prin substituirea în pct. 2 al ultimei sintagme „începând cu 23 noiembrie 2015” prin sintagma „conform hotărârii Judecătoriei Grigoriopol nr. 3-1200/14 din 4 iunie 2014”, iar sintagma „director” fiind substituită cu sintagma „șef”, decizie care i-a fost înmănată pentru cunoștință la 11 mai 2016.

A accentuat că nici ulterior adoptării deciziei Consiliului com. Băcioi nr. 3/4 din 26 aprilie 2016 nu a fost restabilită real în funcția anterior deținută și nu și-a îndeplinit atribuțiile funcționale, deoarece nu i-au fost transmise în gestiune documentele și ștampila instituției, și nu a fost încheiat contractul individual de muncă.

A relatat că la 28 septembrie 2016, s-a adresat în scris Consiliului și Primăriei com. Băcioi cu solicitarea examinării și soluționării cerințelor înaintate, însă, acestea din nou nu au fost soluționate.

Din motivele expuse, la 28 decembrie 2016, repetat s-a adresat Camerei înregistrării de Stal solicitând să fie înregistrată în calitate de administrator al IMSP CS Băcioi conform hotărârii Judecătorei Grigoriopol nr 3-1200/14 din 4 iunie 2014 și a deciziilor Consiliului com. Băcioi nr. 4/16 din 31 octombrie 2015, nr. 3/4 din 26 aprilie 2016 și nr. 2/1 din 29 februarie 2016.

Ca urmare, prin decizia Camerei înregistrării de Stat din 20 ianuarie 2017 a fost admisă cererea de înregistrare a modificărilor privind adresa juridică și conducătorul, fiind înregistrată în calitate de administrator al IMSP CS Băcioi.

Prezentând în aceeași zi originale documentelor privind modificările operate în documentele instituției, la aceeași dată a fost semnat contractul individual de muncă și fișa postului, fiindu-i transmise în gestiune documentele și ștampila instituției.

Astfel, abia la data de 20 ianuarie 2017 a fost restabilită real în funcția de șef al IMSP CS Băcioi.

A considerat că atât Consiliul com. Băcioi, cât și Direcția sănătății a Consiliului municipal Chișinău, contrar prevederilor legale pe parcursul perioadei de la emiterea hotărârii primei instanțe, care a fost menținută prin decizia din 15 octombrie 2015 a Curții de Apel Chișinău și încheierea din 10 iunie 2015 a Curții Supreme de Justiție și până la 20 ianuarie 2017, intenționat, sub diferite pretexte, nu au dispus restabilirea reală a ei în funcția deținută, nu au încheiat cu ea contractul individual de muncă, nu i-au stabilit salariul pentru funcția de șef (director) al CS Băcioi, indemnizațiile și sporurile prevăzute de lege, astfel nu au executat titlul executoriu emis în temeiul hotărârii judecătorești din 4 iunie 2014, devenită irevocabilă.

A remarcat că nici până în prezent nu i-a fost achitată diferența de salariu convenită dintre funcția de director (șef) și cea de medic de familie, în care a activat în perioada 4 iunie 2014 – 20 ianuarie 2017.

Prin urmare, pe parcursul acestei perioade i-a fost lezat dreptul constituțional la muncă în funcția anterior deținută, fiindu-i cauzate suferințe fizice și psihice, ce s-au soldat cu înrăutățirea stării sănătății, fapt probat prin mai multe foi de boală.

Necâtând la multiplele încălcări de lege admise de către Consiliul și Primăria com. Băcioi și Direcția sănătății a Consiliului municipal Chișinău, prin încheierea din 18 iulie 2017 a Judecătorei Chișinău sediul Central, procesul civil a fost încetat.

A invocat că, deși încheierea nominalizată a fost casată prin decizia din 7 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea pricinii spre judecare în fond în aceeași instanță și în același complet de judecată, cauza a fost numită spre examinarea abia la 1 februarie 2018.

Însă și după această dată, în lipsa cărorva temeiuri legale, atunci când nu mai urmau a fi prezentate, administrate și cercetate noi probe, ședințele de judecată au fost amânate de mai multe ori pe termeni îndelungați, nefiind adoptată o hotărâre a instanței.

Pe motiv că examinarea cauzei se tergiversează, iar judecătorul Gh. Balan a fost suspendat din funcție, la 5 iulie 2018, a adresat o cerere președintelui

Judecătoria Chișinău cu privire la dispunerea redistribuirii aleatorie a cauzei spre examinare altui judecător, însă prin răspunsul nr. 13420 din 11 iulie 2018, solicitarea a fost respinsă.

Prin urmare, examinarea litigiului în ordinea contenciosului administrativ, ce reiese dintru-un litigiu de muncă durează mai mult de 2 ani și jumătate, iar cel de executare a hotărârii Judecătoria Grigoriopol devenită definitivă și irevocabilă în partea achitării plăților cuvenite pentru perioada 4 iunie 2014 – 20 ianuarie 2017 durează mai mult de 4 ani, iar acest fapt îi dă temei să considere că termenul rezonabil de examinare a cauzei a fost depășit considerabil.

Astfel, statul, prin organele și instituțiile sale, în niciun fel nu a manifestat un interes de a executa și examina în termen rezonabil litigiul, deci prin inacțiunile sale, a creat o atmosferă de instabilitate și neîncredere în instanțele și instituțiile statului, mai mult legate de piedicile apărute în legătură cu valorificarea dreptului la un proces echitabil într-un termen rezonabil, obținerea salariului pentru a putea efectiv valorificat, cât și examinarea și executarea unei hotărâri judecătorești într-un termen rezonabil.

A concretizat că prin neexecutarea în termen a hotărârii judecătorești irevocabile și prin neexaminarea în termen rezonabil a litigiului în ordinea contenciosului administrativ, statul i-a adus un enorm prejudiciu, inclusiv prin simplul fapt că a pierdut siguranța în stabilitatea și bună diligență în vederea asigurării de către guvernare a executării întocmai a legilor și a altor acte normative.

Așadar, a considerat că un echivalent bănesc în sumă de 50 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat pentru neexaminarea în termen rezonabil a litigiului nominalizat ar fi echitabil.

Totodată, tergiversarea examinării unui litigiu legat de relațiile de muncă o perioadă de peste 2 ani și jumătate, cât și executarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile doar în partea restabilirii, este o violare sfidătoare a art. 6 & 1 din CEDO.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 1, 2, 5 din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, art. 6 & 1 din CEDO.

A solicitat admiterea acțiunii, constatarea faptului că termenul de examinare a litigiului în ordinea contenciosului administrativ a durat prea excesiv de vreo cinci ori mai mult decât termenul rezonabil de examinare a unei astfel de pricini prevăzut de Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011, încasarea din contul bugetului de stat al RM în beneficiul ei a prejudiciului moral în mărime de 50 000 de lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 10 decembrie 2018 a Judecătoria Chișinău sediul Buiucani, a fost admisă acțiunea parțial.

A fost constatat faptul încălcării dreptului Valentinei Buzdugan privind examinarea în termen rezonabil a cauzei civile nr. 3-16/16 pentru perioada 12 aprilie 2017 – 10 decembrie 2018.

A fost încasat din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al RM, în beneficiul Valentinei Buzdugan prejudiciul moral cauzat în sumă de 5 000 de lei și cheltuielile de judecată formate din cheltuieli de asistență juridică în sumă de 2 000 de lei.

A fost respinsă acțiunea în partea privind repararea prejudiciului moral în sumă de 45 000 de lei și în partea privind încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 1 000 de lei, ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 5 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Valentina Buzdugan și apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și menținută hotărârea primei instanțe.

Prima instanță și instanța de apel, apreciind circumstanțele în care a fost desfășurată procedura în cauza în care se invocă încălcarea, au constatat că termenul de judecare a cauzei a depășit limita rezonabilității.

În această ordine de idei, instanțele de judecată ierarhic inferioare au reținut că litigiul de muncă în care se pretinde încălcarea, se află pe rolul primei instanțe o perioadă care poate fi considerată excesivă (28 februarie 2016 - 12 aprilie 2019).

Totodată, au menționat instanțele de judecată ierarhic inferioare că, deși cauza în care se pretinde încălcarea este de o complexitate considerabilă, fiind implicate mai multe părți, fapt ce obligă instanța să asigure un echilibru între celeritatea procesului și drepturile participanților la proces, totuși termenul îndelungat de examinare a cauzei a fost condiționat, în mare parte, de eroarea comisă de instanță la încetarea procesului.

În astfel de împrejurări, prima instanță și instanța de apel au constatat încălcarea dreptului Valentinei Buzdugan la judecare în termen rezonabil a litigiului de muncă, în special, în condițiile în care ultima nu a contribuit în niciun fel la tergiversarea examinării cauzei, decât folosind drepturile sale procedurale.

Instanțele de judecată ierarhic inferioare au evidențiat că mărimea compensației pretinsă de Valentina Buzdugan pentru prejudiciul moral este exagerată, astfel, suma de 5 000 de lei constituie o compensare echitabilă pentru prejudiciul moral suportat, fiind suficientă pentru a aduce satisfacție.

La 30 decembrie 2019, Ministerul Justiției al RM a declarat recurs împotriva deciziei din 5 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca fiind neîntemeiată.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată, considerând-o neîntemeiată și pasibilă de a fi casată, deoarece instanța de apel eronat a interpretat dreptul material care reglementează aprecierea prejudiciului moral.

A remarcat că, reieșind din conținutul raportului motivat prezentat de Judecătoria Chișinău sediul Centru nr. 514-18063 din 19 octombrie 2018, perioada de examinare din speță pentru care se pretinde constatarea încălcării art. 6 din CEDO și art. 2 din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011, nu poate fi imputată exclusiv instanței de judecată.

Așadar, justețea duratei procedurilor trebuie evaluată în lumina circumstanțelor cauzei și cu referință la următoarele criterii de apreciere și anume, complexitatea cauzei, comportamentul părților care include aprecierea comportamentului reclamantului și a autorităților, și miza (interesul) pentru reclamant.

Totodată, a specificat că la judecarea cauzei au participat 24 de persoane, reprezentanți ai mai multor autorități de stat, fapt ce face imposibilă examinarea cu celeritate a unei pricini civile, fiind respectate drepturile participanților la proces.

De asemenea, a reținut că litigiul din speță a fost unul ce se examina conform ordinii procedurii contencioase, ședințele de judecată fiind numite, ținând cont de procedura de citare a părților, de comportamentul acestora, de volumul mare de dosare ce îi revin unui judecător și de gradul de complexitate a acestora.

În ceea ce privește numirea ședințelor de judecată, prin prisma raportului motivat prezentat, a precizat că ședințele au fost stabilite în termeni consecutiv reduși, amânări nejustificate din partea instanței, fără efectuarea de proceduri judecătorești nu au fost admise.

Cu referire la încasarea prejudiciului moral în sumă de 5 000 de lei, a considerat recurentul ca fiind o pretenție nejustificată în condițiile în care nu sunt careva temeiuri de a se invoca tergiversarea examinării cauzei exclusiv din vina autorităților statului (instanța de judecată).

Astfel, a susținut că toate argumentele invocate întru motivarea acestui capăt al acțiunii poartă doar un caracter declarativ, formal fără a dispune de careva suport probatoriu și legal.

Totodată, dacă totuși intimata invocă că a fost încălcat termenul rezonabil de examinare a cauzei, respectiv, aceasta dispunea de dreptul legal de a obiecta la amânarea ședințelor de judecată, inclusiv și de a înainta instanței de judecată o cerere de urgente a examinării pricinii conform prevederilor art. 191 CPC.

În acest sens, a învederat că prevederile Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 nu acordă dreptul în mod automat la repararea prejudiciului moral în lipsa dovezilor că persoana a suferit un prejudiciu în urma încălcării dreptului garantat de lege.

La 20 ianuarie 2020, în adresa intimatei Valentina Buzgugan și a reprezentantului acesteia, avocatul Valentin Găină a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Ministerul Justiției al RM, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 220), fiind recepționată de către intimată la data de 27 ianuarie 2020 și de avocatul Valentin Găină la data de 23 ianuarie 2020, ceea ce se atestă prin avizele de recepție anexate la actele cauzei (f. d. 228, 229).

Până la data stabilită pentru examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care intimata să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 30 decembrie 2019 împotriva deciziei din 5 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului declarat de Ministerul Justiției al RM, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ministerul Justiției al RM, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de Ministerul Justiției al RM urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Mariana Pitic

Nicolae Craiu